

Kommittémotion

Motion till riksdagen 2017/18:3795

av **Lars Tysklind m.fl. (L)**

Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen anvisar anslagen för 2018 inom utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

Motivering

Liberalerna driver på för att jordbruks- och livsmedelspolitiken ska ha ett tydligt konsument- och hållbarhetsperspektiv. Jord- och skogsbruket ska i likhet med andra sektorer bära sina egna miljö- och klimatkostnader men ska också ersättas för kollektiva nyttigheter som naturvård och bevarande av den biologiska mångfalden.

Hela Sveriges utvecklingskraft, tillväxtpotential och sysselsättningsmöjligheter ska tas till vara. De generella insatserna på nationell nivå för jobb, utbildning och för ett förbättrat företagsklimat behöver kombineras med regionala tillväxtinsatser. Under utgiftsområde 19 utvecklas vår politik för regional tillväxt.

Vi är generellt kritiska till att den politik regeringen bedriver när det gäller landsbygd och statsbidrag inte har detta tydliga tillväxtperspektiv. Vi anser att pengarna kan komma till bättre nytta om de används för mer långsiktiga och tillväxtfrämjande investeringar. Vi ser ett tydligt behov av satsningar på förbättrad uppkoppling i hela landet och prioriterar därefter.

På detta utgiftsområde och för 2018 avvisas därför satsningar som motsvarar 70 miljoner kronor respektive 100 miljoner kronor på anslag 1:17. På samma anslag anslås i stället 100 miljoner kronor 2018 för snabbare utbyggnad av bredband.

Det behövs tydligare fokus på hållbart brukande, landskapsvård, miljöskydd och bevarad biologisk mångfald. Redan med nuvarande teknik skulle jord- och skogsbruket kunna vara självförsörjande på hållbar energi. Avkastningen kan öka på ett miljövänligt sätt genom att man anpassar växtsorter, brukningsmetoder och näringsämnen efter lokala förhållanden. Utifrån ett klimatperspektiv kan bioteknik (GMO) spela en

avgörande roll, om den används på rätt sätt, för att få fram bättre skördar och näringsinnehåll.

Liberalerna har tillsammans med övriga allianspartier och regeringen förhandlat fram övergripande och strategiska mål för en livsmedelsstrategi. Vi slog gemensamt fast att livsmedelsproduktionen ska styras av konsumenternas efterfrågan. Regeringen har dock presenterat åtgärder som dessvärre strider mot de gemensamt uppsatta målen. I stället för fokus på konsumenternas efterfrågan sätter regeringen upp statliga produktionsmål som innebär att 30 procent av jordbruksmarken och 60 procent av den offentliga konsumtionen ska vara ekologiska till 2030. Det är planekonomi i stället för marknadsekonomi. Liberalernas utgångspunkt med livsmedelsstrategin var att utifrån ett marknads- och konsumentperspektiv presentera förslag på konkreta åtgärder för att lyfta svensk jordbruksproduktion. Livsmedelsproduktionen, oavsett om den är konventionell eller ekologisk, ska styras av konsumenternas efterfrågan och inte av stöd, subventioner eller snedvridande regler. Vi är därför emot regeringens olika stöd och subventioner till ekologisk odling. På detta utgiftsområde och för 2018 avslås 25 miljoner kronor på anslag 1:17.

Det är positivt att världsmarknaden för jordbruksprodukter är alltmer avreglerad, men det innebär också nya villkor för svenskt jordbruk. För svenskt jordbruk är det viktigt att svenska bönder tillåts konkurrera med utländska på mer lika villkor. Det behövs en generell och företagervänlig politik som inte tynger företag med onödig byråkrati eller höga skatter på jobb och företagande.

Höga miljö- och djurkrav är ett viktigt signum för svensk livsmedelsproduktion. Svensk mat är klimatsmart och produceras med god djuromsorg och miljöhänsyn och detta är en konkurrensfördel som måste värnas.

Att öppna marknader för handel stimulerar livsmedelsproduktion och effektiv användning av åkermark. EU:s jordbrukspolitik behöver reformeras i grunden. Jordbruksstödet, utom stöden för miljöåtgärder och landsbygdsutveckling, ska avvecklas så snart som möjligt liksom EU:s handelshinder mot omvärlden. Samtliga direktstöd och marknadsregleringar ska fasas ut så snart som möjligt.

Svenskt jordbruks utsläpp kommer till stor del från metan från idisslande djur, användningen av fossila bränslen och indirekt från tillverkningen av mineralgödsel och foder. Samtidigt måste vi se också se betande djurs betydelse för det öppna landskapet och den biologiska mångfalden. För att minska köttkonsumtionens klimatpåverkan behöver köttproduktionen bli bättre men köttkonsumtionen behöver också minska. Marknadsdriven märkning och certifiering av varor är positivt. Metan ökar den globala uppvärmningen och ett sätt att minska metangasutsläppen är att omvandla metangas från bland annat gödsel till el och värme. Liberalerna står bakom insatser för miljöförbättrande åtgärder inklusive metangasreducering under anslag 1:19 även om vi inte står bakom regeringens fokus på ekologisk odling. Under utgiftsområde 20 anslår Liberalerna en miljard för nationella klimatinvesteringar som bland annat kan användas till biogasanläggningar och metangasreducering inom jordbruket.

Många av de miljöproblem som jordbruksproduktionen leder till, som övergödning och minskad biologisk mångfald, beror på tillförseln av näringsämnen via gödslingen. Även förekomsten av kadmium i handelsgödsel är ett oroande miljöproblem. För att effektivisera och minska användningen av sådan gödsel vill vi att en läckageskatt införs. Förändringen beräknas stärka de offentliga finanserna år 2018 med 300 miljoner kronor.

I enlighet med klimatavtalet från Paris måste subventioner till fossila bränslen bort. Vi anser därför att dieselsubventionerna inom jordbruket successivt bör avskaffas.

Liberalernas förslag inom området dieselbeskattning beskrivs närmare i denna motions skatteavsnitt.

Sverige ska driva på för att stärka djurskyddet i hela Europa. All djurhållning måste garantera djuren ett värdigt liv och en anständig död. Kontrollen av att nationella lagar och EU-regler efterlevs ska skärpas. Utvecklingen av antibiotikaresistens hotar folkhälsan. Sverige ska arbeta i EU och globalt för en ansvarsfull antibiotika-användning, både bland människor och på djur, baserad på medicinska bedömningar.

Den svenska skogspolitiken ska vila på två jämställda mål, produktionsmålet och miljömålet. Skogens potential inom förnybara material, kemiska produkter, textilier och energiproduktion ska tillvaratas. Miljöhänsynen inom skogsbruket måste öka genom att t.ex. avverkningsmetoder kan variera. Både staten och skogsnäringen har ett långtgående ansvar att skydda skogens ekosystemtjänster, bevara den biologiska mångfalden och slå vakt om naturvård och miljöhänsyn. Liberalerna anser att befintliga modeller för att skydda värdefull natur bör kunna användas i större utsträckning. Till exempel ska statligt ägd skog även fortsättningsvis kunna användas som inbyte för privatägd skyddsvärd skog. Liberalerna välkomnar till viss del regeringens satsning på nyckelbiotoper i budgetpropositionen vilket framkommer i vår motion under utgiftsområde 20 där vi också gör särskilda insatser för att skydda värdefulla naturskogar, så kallade gammelskogar. Vidare är vi positiva till regeringens satsning på hyggesfritt skogsbruk under anslag 1:1 under detta utgiftsområde. I årets budgetmotion omprioriterar vi dock vissa belopp för att finansiera andra angelägna satsningar. På detta utgiftsområde och för 2018 avslår vi därför skogsbrukssatsningar på 100 miljoner kronor respektive 50 miljoner kronor under anslag 1:2.

Liberalerna avslår även regeringens gröna jobb, då vi har andra och effektivare åtgärder för att det ska bli billigare och enklare att anställa. På detta utgiftsområde och för 2018 avslås därmed 15 miljoner kronor på anslag 1:1 och 120 miljoner kronor på anslag 1:2.

För att finansiera andra prioriterade satsningar i denna budget avvisar vi också regeringens förslag som motsvarar 12 miljoner kronor på anslag 1:1, 22 miljoner på anslag 1:3 och 8 miljoner på anslag 1:8. Av samma skäl anser vi att det på ett antal anslag bör göras en återgång till tidigare anslagsnivåer. På detta utgiftsområde och för anslag 1:1, 1:2, 1:7, 1:8 och 1:15 återgår vi till tidigare anslagsnivåer.

Liberalerna föreslår att PLO-uppräkningsen för åren 2018–2020 justeras ned med 20 procent årligen. På detta utgiftsområde påverkas anslag 1:1, 1:3, 1:4, 1:8, 1:14 och 1:23.

Tabell 1 Anslagsförslag 2018 för utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel*Tusental kronor*

Ramanslag		Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen (L)
1:1	Skogsstyrelsen	472 307	-103 000
1:2	Insatser för skogsbruket	580 373	-529 000
1:3	Statens veterinärmedicinska anstalt	144 379	-22 000
1:4	Bidrag till veterinär fältverksamhet	108 512	
1:5	Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder	9 933	
1:6	Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar	124 349	
1:7	Ersättningar för viltskador m.m.	52 778	-15 000
1:8	Statens jordbruksverk	621 432	-126 000
1:9	Bekämpande av växtskadegörare	5 000	
1:10	Gårdsstöd m.m.	6 695 000	
1:11	Intervention för jordbruksprodukter m.m.	138 000	
1:12	Stödåtgärder för fiske och vattenbruk	24 250	
1:13	Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk	194 000	
1:14	Livsmedelsverket	243 375	-1 000
1:15	Konkurrenskraftig livsmedelssektor	163 160	-115 000
1:16	Bidrag till vissa internationella organisationer m.m.	42 913	
1:17	Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	4 357 405	-95 000
1:18	Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	2 458 391	
1:19	Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket	79 830	
1:20	Stöd till jordbrukets rationalisering m.m.	4 116	
1:21	Åtgärder på fjällägenheter	1 529	
1:22	Främjande av rennäringen m.m.	113 915	
1:23	Sveriges lantbruksuniversitet	1 912 254	-5 000
1:24	Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning	598 164	
1:25	Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien	1 177	
1:26	Nedsättning av slakteriavgifter	107 237	
	Summa	19 253 779	-1 011 000

Lars Tysklind (L)

Christer Nylander (L)

Emma Carlsson Löfdahl (L)

Maria Weimer (L)

Tina Acketoft (L)

Mats Persson (L)